

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS RĪCĪBAS KODEKSS

SATURA RĀDĪTĀJS

VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA UN IZPILDDIREKTORA PAZIŅOJUMS	3
KĀDĒĻ NEPIECIEŠAMS VINCI KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS RĪCĪBAS KODEKSS?	4
VISPĀRĪGI NOTEIKUMI	5
Korupcijas definīcija	5
Tiesiskais regulējums	5
Korupcija un ar to saistītās nelikumīgās darbības	6
Interesu konflikti	6
Korupcijas novēršana attiecas uz visiem	7
KORUPCIJAS RISKI GRUPAS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ	8
Projekti, valsts vai privāti iepirkumi/līgumi	8
Attiecības ar valsts amatpersonām	10
Citi gadījumi	10
RĪCĪBAS NOTEIKUMI UN IETEIKUMI	11
Attiecības ar klientiem valsts vai privātu iepirkumu/līgumu ietvaros	12
Līgums ar pakalpojumu sniedzēju	13
Veicināšanas maksājumi	15
Biznesa dāvanas un ielūgumi	17
Ziedojumi politiskajām partijām, uzņēmuma labdarība un sponsorēšana	20
PIEMĒROŠANA	22
Grupas uzņēmumu loma	22
Darbinieku loma	22
Iekšējā ziņošanas procedūra	22
Disciplinārie pasākumi un sankcijas	22

VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA UN IZPILDDIREKTORA PAZIŅOJUMS

Mūsu **Pamatnostādnes** rosina atbilstību ētikas principiem. Mūsu **Ētikas un rīcības kodeksā** noteikti rīcības noteikumi, kas attiecas uz visiem mūsu uzņēmumiem un visiem mūsu darbiniekiem. Korupcijas apkarošana ir šo principu pamatā. Visiem VINCI Grupas darbiniekiem tas nozīmē nepieciešamību ievērot nevainojamu uzvedību, kā arī savu darba pienākumu ietvaros iesaistīties korupcijas novēršanas pasākumos.

Šie pasākumi lielā mērā ir balstīti uz šī Korupcijas novēršanas rīcības kodeksa noteikumiem un ir vērsti uz korupcijas risku noteikšanu un preventīvo pasākumu īstenošanu.

Šī Korupcijas novēršanas rīcības kodeksa mērķis ir plašāk aplūkot mūsu Ētikas un rīcības kodeksā noteikto attiecībā uz dažādām korupcijas formām.

Es aicinu mūsu uzņēmuma divīziju vadītājus informēt savas komandas par šī Kodeksa saturu, viņuprāt, efektīvākajā un produktīvākajā veidā, lai nodrošinātu atbilstību, Kodeksa papildināšanu, kur un kā tas ir nepieciešams, atbilstoši attiecīgās uzņēmējdarbības jomas un darbības valsts īpatnībām.

Xavier Huillard,

VINCI Valdes priekšsēdētājs un izpilddirektors

KĀDĒL NEPIECIEŠAMS VINCI KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS RĪCĪBAS KODEKSS?

Korupcija ir uzvedība, kas būtiski kaitē ekonomikai, ilgtspējīgai attīstībai un starptautiskās un vietējās tirdzniecības efektivitātei, kropļojot konkurenci, kas atstāj negatīvu ietekmi uz patērētājiem un uzņēmējiem.

Šī iemesla dēļ **korupcija ir nelikumīga** praktiski visās pasaules valstīs.

VINCI RĪCĪBAI JĀBŪT NEVAINOJAMAI

VINCI Grupa uzskata korupciju par nepieņemamu.

Visiem Grupas darbiniekiem jārīkojas nevainojami korupcijas novēršanas jautājumos.

VINCI Grupa ir paudusi savu apņemšanos novērst korupciju:

- jau 2003. gadā pievienojoties **Apvienoto Nāciju Global Compact**, kā 10. princips ir: "Uzņēmumiem jāstrādā, lai novērstu visas korupcijas formas, tostarp izspiešanu un kukuļošanu";
- īstenojot **VINCI Ētikas un rīcības kodeksu**, kas nosaka rīcības nosacījumus, kas jāievēro katram Grupas darbiniekam. Šie noteikumi ietver prasības ievērot likuma varu un cīnīties pret korupciju;
- īstenojot **VINCI Pamatnostādnes**, kuru 2. punkts nosaka: "Ētiska rīcība ir mūsu līgumu un mūsu attiecību ar klientiem pamatā. Mūsu uzņēmumi visā pasaulē ievēro Ētikas un rīcības kodeksu."

VINCI Grupa darbojas virknē valstu ar vairāku meitasuzņēmumu starpniecību. Grupas reputācija ir atkarīga no katra tās meitasuzņēmuma un katra tās darbinieka; katram Grupas meitasuzņēmumam un darbiniekam jāievēro visstingrākie standarti.

Korupcijas novēršanas rīcības kodeksa mērķis ir palīdzēt darbiniekiem izprast un piemērot Grupas ētikas noteikumus, kas aprakstīti tās Ētikas un rīcības kodeksā.

Tajā izskaidrots, kā Grupas darbībā var rasties korupcijas riski. Tāpat tajā sniegtas atbildes uz dažiem jautājumiem, kas darbiniekiem varētu rasties, saskaroties ar situācijām, kurās var pastāvēt korupcijas risks. Šajā Rīcības kodeksā noteikts, kas ir atļauts un kas ir aizliegts, kā arī aprakstīti gadījumi, kuros darbiniekiem jāvēlējas pēc palīdzības.

Šis dokuments neaptver visas iespējamās situācijas. Katrai personai jāpielieto veselais saprāts un sistemātiski jāievēro konkrēti savas divīzijas vai uzņēmuma noteikumi.

Gadījumā, ja rodas grūtības interpretēt šajā Kodeksā iekļautos rīcības noteikumus, katrs darbinieks tiek aicināts apspriest šo jautājumu ar saviem tiešajiem vadītājiem, juristiem un ētikas amatpersonām savā uzņēmumā, savā divīzijā vai Grupas līmenī.

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

Korupcijas definīcija

Korupcija nozīmē⁽¹⁾ "tieši vai netieši pieprasīt, piedāvāt, sniegt vai pieņemt kukuli vai jebkādu citu **nepamatotu priekšrocību** vai tās iespēju, **kas kropļo pienācīgu jebkura pienākuma izpildi** vai rīcību, kas būtu sagaidāma no kukuļa, nepamatotas priekšrocības vai tās **piedāvājuma saņēmēja**."

To veido negodīga rīcība, kas praksē ietver vismaz divas puses:

- pusi, kura negodīgi izmanto savu varu vai ietekmi trešās puses labā, nolūkā saņemt priekšrocības;
- un pusi, kura piedāvā vai sniedz šādas priekšrocības.

Turklāt, persona, kura veicina korumpētas darbības ir **līdzzinātājs** un persona, kura gūst labumu no šādas darbības, saņemot negodīgas priekšrocības, ir **saņēmējs**. Šīs personas uzņemas personīgu atbildību par šīm darbībām. Saskaņā ar Francijas likumdošanu, **tirgošanās ar ietekmi** ir uzskatāma par korupciju.

Uzskatāms, ka notikusi korupcija, pat ja:

- persona, kura piedāvā priekšrocību, rīkojas ar trešās puses starpniecību (starpnieks, komercagents, apakšuzņēmējs, piegādātājs, partneris u.t.t.);
- persona, kura saņem priekšrocību nav patiesais labuma guvējs (labuma guvējs varētu būt radnieks, trešā puse u.t.t.);
- korumpētā darbība un negodīgas priekšrocības sniegšana nenotiek vienlaikus (negodīga priekšrocība var tikt sniegta iepriekš vai vēlāk);
- negodīgā priekšrocība nav finansiāla (to var veidot materiāli priekšmeti, sniegtie pakalpojumi, reputācijas priekšrocības u.t.t.);
- labuma guvējs ir valsts sektora darbinieks vai privātā sektora darbinieks.

Tiesiskais regulējums

Pašreizējie pasākumi:

- katrā valstī ir spēkā likumi, kas definē korupciju un nosaka sodus, kas piemērojami šī noziedzīgā nodarījuma gadījumā; tos īsteno katras attiecīgās valsts varas iestādes;

(1) Avots: Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvencija, pieņemta 04.11.1999. un piemērojama no 01.11.2003.

- dažās valstīs (piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs⁽²⁾, Apvienotajā Karalistē⁽³⁾ un Francijā⁽⁴⁾) pastāv tiesību akti, kas darbojas ārpus šo valstu teritorijas un ļauj šo valstu varas iestādēm piemērot sodus personām un uzņēmumiem, kas veikuši korumpētas darbības ārpus šo valstu robežām. Personas, kuras pārkāpj šos noteikumus, var tikt apsūdzētas par vienu un to pašu nodarījumu vairākās valstīs vienlaikus;
- pastāv starptautiskas konvencijas, ko šīs valsts ir parakstījušas.

Šis Korupcijas novēršanas uzvedības kodekss neietver visus vietējos noteikumus, kas var būt mazāk stingri nekā šī Kodeksa noteikumi.

Katram Grupas darbiniekam vajadzētu konsultēties ar attiecīgo sava uzņēmuma nodaļu, lai uzzinātu vairāk par vietējiem spēkā esošajiem likumiem.

Korupcija un ar to saistītās nelikumīgās darbības

Korupcija bieži vien ir saistīta ar nelikumīgām darbībām, piemēram, tirgošanos ar ietekmi, favorītismu, nepareizu finanšu pārskatu iesniegšanu, neatbilstošu uzņēmuma aktīvu izlietošanu, izspiešanu, amata pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, nelikumīgu piesavināšanos. Šīs darbības pašas par sevi lielākajā daļā valstu ir uzskatāmas par noziedzīgiem nodarījumiem un var liecināt par korumpētām darbībām. Tādēļ visiem darbiniekiem jābūt ļoti vērīgiem.

Interesu konflikti

VINCI Ētikas un rīcības kodeksā noteikti nosacījumi interešu konfliktu novēršanai.

Grupas darbinieki reizēm var saņemt ierosinājumus, piedāvājumus vai dāvanas no trešajām pusēm (piemēram, piegādātājiem, apakšuzņēmējiem, pakalpojumu sniedzējiem). Atkarībā no apstākļiem viņi var nonākt interešu konflikta situācijā, kas dažos gadījumos var tikt uzskatīta par pasīvo korupciju.

Katra darbinieka profesionālie pienākumi nedrīkst nonākt konfliktā ar darbinieka personīgajām interesēm. Ja radusies šāda situācija, attiecīgajam darbiniekam parto nekavējoties jāpaziņo savam tiešajam vadītājam.

(2) ASV Likums par kukuļdošanu saistībā ar ārvalstīm (FCPA) attiecas uz Amerikas pilsoņiem un rezidentiem, kā arī visām juridiskajām personām un privātpersonām, kas izmanto saziņas vai maksājumu līdzekļus, kas šķērso Amerikas Savienotās valstis (ASV dolāri, e-pasts, ceļojumi uz ASV u.c.), vai kuri ir piedalījušies sazvērēstībā (nepilnīga definīcija).

(3) Apvienotās Karalistes Kukuļdošanas likums ietver noteikumus, kas noteiktos apstākļos ļauj apsūdzēt ārvalstu pilsoņus par nodarījumiem, kas izdarīti ārvalstīs. Tas attiecas uz ārvalstu uzņēmumiem, kas veic visu vai daļu savas uzņēmējdarbības Apvienotajā Karalistē.

(4) Francijas 2016. gada 9. decembra likums Nr. 2016-1691 par pārredzamību, korupcijas apkarošanu un ekonomikas modernizāciju (pazīstams arī kā "Sapin II likums"). Francijas juridiskā vara var apsūdzēt Francijas pilsoņus par noziedzīgiem nodarījumiem, kas pastrādāti Francijā vai citās valstīs, kā arī citu valstu pilsoņus par noziedzīgiem nodarījumiem, kas pastrādāti Francijā, vai citu valstu pilsoņus par noziedzīgiem nodarījumiem, kas pastrādāti ārvalstīs, ja šo pilsoņu pastāvīgā dzīvesvieta ir Francijā vai tie īsteno daļu savas profesionālās aktivitātes Francijā.

Korupcijas novēršana attiecas uz visiem

Korupcija var ietvert ievērojamus ar soda riskus uzņēmumiem un to darbiniekiem (cietumsods, lielas soda naudas, profesionālā diskvalifikācija, aizliegums piedalīties valsts iepirkumos un/vai saņemt starptautisku finansējumu u.t.t), kā arī reputācijas apdraudējumu.

Papildus apsūdzībām noziedzīgā nodarījumā, korupcijai var būt arī civiltiesiskas un līgumiskas sekas (līguma izbeigšana, trešajām pusēm radušos zaudējumu kompensācija u.c.).

Tiek sagaidīts, ka ikviens Grupas darbinieks:

- izlasīs Ētikas un Rīcības kodeksu un šo Korupcijas novēršanas rīcības kodeksu;
- piedalīsies Grupā, darbinieka divīzijā vai uzņēmumā organizētajās pretkorupcijas apmācības sesijās.

► **Katram Grupas uzņēmumam un katram darbiniekam jāīsteno šī pieeja cīņai pret korupciju.**

- **Ētikas kodekss un e-apmācības moduļi ir pieejami visiem darbiniekiem VINCI iekšējā tīklā.**

KORUPCIJAS RISKI GRUPAS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

VINCI Grupas uzņēmumu darbība ietver dalību iepirkumos un citu līgumu noslēgšana saistībā ar infrastruktūras un ēku celtniecību sabiedrisku/valsts iestāžu un privātu klientu uzdevumā visā pasaulē. Šīs darbības ietvaros var rasties dažādas situācijas, kur darbinieki var saskarties ar korupcijas risku. Tālāk aprakstīti daži vispārīgu situāciju, kurās var rasties korupcija, piemēri.

Projekti, valsts vai privāti iepirkumi/līgumi

SITUĀCIJAS, KAS VAR IZRAISĪT KORUPCIJU:

- Mēģinājumi ietekmēt iespējas uzvarēt iepirkumā vai noslēgt līgumu.
- Mēģinājumi iegūt privilēģētu stāvokli (izdevīgi kvalifikācijas noteikumi, piešķiršanas kritēriji vai līgumu noslēgšanas mehānismi).
- Mēģinājumi panākt labvēlīgu lēmumu pieņemšanu (termiņu pagarināšana, papildu darbi, daudzumu apstiprināšana, papildu vienošanās, prasījumi, darbu pieņemšanas apstrīdēšana u.c.).

Korupcijas veidi

Nelikumīgas priekšrocības solījums par labu pusei, kura lemj par iepirkuma uzvarētāju vai cita līguma piešķiršanu vai kura piedalās šajā procesā:

- maksājums skaidrā naudā;
- dāvanas (luksusa priekšmeti, medicīnas izdevumi, mācību izdevumi bērniem u.c.);
- dažādu izdevumu atcelšana;
- solījums piešķirt darbavietu/prakses vietu, nekavējoties vai nākotnē;
- ceļojuma izdevumi (atpūtas ceļojumi, ielūgumi ģimenes locekļiem, ielūgumi par pārmērīgi augstu cenu);
- labdarība vai sponsorēšana, kas skar lēmumu pieņēmēju;
- u.c.

Konkrēti piemēri

- **Labuma guvējs** var būt:
 - klienta pārstāvis;
 - klienta aģents (konsultējošais inženieris, projektu vadītājs u.t.t.);
 - cita ar klientu saistīta persona (radnieks, bērns, pārstāvis, čaulas uzņēmums u.t.t.)

- Solījums var tikt **apslēpts šķietami likumīgā** līgumā, taču pakalpojumi tiek piedāvāti par pārāk augstu cenu. Tādējādi tālāk minētie līgumi var tikt izmantoti, lai slēptu korumpētas darbības (nepilnīgs saraksts):
 - līgums par komerciālu palīdzību;
 - studiju līgums;
 - līgums par pakalpojumu sniegšanu;
 - apakšlīgums;
 - piegādes līgums.

Ja solījumu vai naudas summu uzņēmuma vārdā piedāvā trešā puse (kopuzņēmuma vai konsorcijs partneris, apakšuzņēmējs, piegādātājs, aģents u.c.) vai to ir apstiprinājis uzņēmums, uzņēmums par tikt noteikta atbildība un tas var tikt apsūdzēts kā pārkāpuma līdzdalībnieks vai līdzzinātājs.

🔵 Lēmumu pieņemšanas ietekmēšana strīda izšķiršanas vai tiesvedības procesā.

Korupcijas formas

Nelikumīgas priekšrocības solījums:

- tiesnesim;
- šķīrēt tiesnesim;
- mediatoram;
- ekspertam.

Konkrēti piemēri

Kā norādīts iepriekš.

🔵 Ierastu klienta darbību vai lēmumu paātrināšana (piemēram, pakalpojumu pasūtījumi, apmaksa, darbu pieņemšana, ierobežojumu noņemšana u.c.).

Korupcijas formas

Solījums dot priekšrocību vai priekšrocības došana (monētārā vai citā formā), neatkarīgi no apmēra, lai rosinātu labuma guvēju veikt savu darbu ātrāk (saukti arī "veicināšanas maksājumi").

Attiecības ar valsts amatpersonām

SITUĀCIJAS, KAS VAR IZRAISĪT KORUPCIJU:

► Mēģinājumi saņemt vai veicināt tālākminēto saņemšanu:

- pakalpojums;
- administratīvs pilnvarojums;
- atļauja (svarīgi pilnvarojumi, darba atļaujas);
- izdevīgi nodokļu nosacījumi;
- pārkāpuma seku novēršana;
- jebkāds labvēlīgs lēmums.

Korupcijas formas

Solījums samaksāt naudas summu vai naudas summas samaksa, neatkarīgi no apmēra, lai rosinātu labuma guvēju veikt savu darbu noteiktā veidā (saukti arī "veicināšanas maksājumi").

Citi gadījumi

SITUĀCIJAS, KAS VAR IZRAISĪT KORUPCIJU:

► Mēģinājumi saņemt finansējumu.

Korupcijas formas

Priekšrocības (monetārā vai citā formā) sniegšana lēmuma pieņemējam.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI UN IETEIKUMI

Visas korupcijas formas ir aizliegtas.

Visiem VINCI darbiniekiem ir aizliegts tieši vai netieši jebkādā veidā saņemt vai sniegt trešajai pusei jebkāda veida nelikumīgas priekšrocības nolūkā iegūt vai saglabāt komerciālu darījumu vai labvēlīgu izturēšanos.

Visiem darbiniekiem jāizvairās no tādām attiecībām ar trešajām pusēm, kas varētu radīt personīgu pienākumu vai radīt šaubas par darbinieka godīgumu. Visiem darbiniekiem jāatturas radīt šādu situāciju attiecībā uz trešo pusi, ko darbinieks cenšas pārliecināt vai iedrošināt sadarboties ar VINCI Grupas uzņēmumu.

Grupas darbinieki **nekādā** gadījumā nedrīkst piedāvāt priekšrocības, kas varētu būt uzskatāmas par korupciju. Taču darbinieki var saskarties ar dažādām situācijām, kur tos uzrunā trešās puses. Šajā Rīcības kodeksā **aprakstīta rīcība** šādos gadījumos.

Šajā sadaļā aplūkoti rīcības noteikumi un ieteikumi, kas attiecas uz šādām riskantām situācijām:

- attiecības ar klientiem valsts vai privātu iepirkumu vai citu līgumu ietvaros;
- līgums par pakalpojumu sniedzēju;
- veicināšanas maksājumi;
- biznesa dāvanas un ielūgumi;
- ziedojumi politiskajām partijām, uzņēmuma labdarība un sponsorēšana.

Zemāk redzamie simboli palīdzēs darbiniekiem novērtēt riskus:

IEVĒROJAMS RISKS

POTENCIĀLS RISKS

Tā kā iespējamās situācijas un scenāriji var būt ļoti dažādi, nav iespējams sniegt visaptverošu atļautas un aizliegtas rīcības sarakstu. Katram darbiniekam un katram uzņēmumam jāpielieto sava spriestspēja un veselais saprāts. Iekļautie simboli palīdzēs darbiniekiem novērtēt riskus.

Kopumā, jebkuram darbiniekam, kurš nonācis situācijā, kas izraisa šaubas par piemērotu rīcību, jāievēro šis pamatnoteikums:

PĀRRĒDZAMĪBA

Nemēģiniet atrisināt šo problēmu paši. Apspriedieties ar savu tiešo vadītāju vai personām, kas ir kvalificētas palīdzēt darbiniekiem šajā jomā (juridiskā vai ētikas nodaļa) savā uzņēmumā, divīzijā vai Grupā.

Attiecības ar klientiem valsts vai privātu iepirkumu/līgumu ietvaros

Ar līgumu noslēgšanu saistītu sarunu un līgumu izpildes ievaros nav pieļaujama tāda rīcība vai darbības, kas varētu tikt uzskatītas par aktīvu vai pasīvu korupciju, tirgošanos ar ietekmi vai favorītismu. Aizliegts tieši vai netieši veikt nelikumīgus maksājumus (vai sniegt cita veida priekšrocības) valsts vai privāta klienta pārstāvim jebkādu iemeslu dēļ.

Korupcijas risks var rasties jebkurā brīdī, kad persona, kurai piemīt pilnvaras vai lēmumu pieņemšanas vara, nolēmj nelikumīgi izmantot šo pozīciju. Visos šādos gadījumos VINCI darbiniekiem jāizmanto veselais saprāts un jābūt vēriģiem, lai izvairītos no atrašanās šādā situācijā un pārvarētu šādu situāciju.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI:

► Pilnībā jāievēro iepriekš minētais aizliegums.

Šim noteikumam nav nekādu izņēmumu. Pretēju rīkojumu nevar dot:

- ne darbinieka tiešais vadītājs;
- ne uzņēmuma ētikas departaments.

Ieteikumi

Gadījumā, ja tiek pieprasīts nelikumīgs maksājums, var būt noderīga šāda rīcība:

- paskaidrojiet, ka Grupas ētikas noteikumi aizliedz pildīt šādu pieprasījumu;
- atgādiniet personai, ka šāds maksājums var pakļaut pieprasītāju, darbinieku un uzņēmumu ievērojamam soda riskam, tostarp kriminālsoda riskam;
- lūdziet pieprasījuma autoram iesniegt formālu rakstveida pieprasījumu, norādot savu identitāti un pieprasījuma detaļas, lūdziet, lai to paraksta pieprasījuma tiešais vadītājs; tam vajadzētu atturēt viņu no šādu pieprasījumu izteikšanas;
- informējiet klienta augstākā līmeņa vadību, norādot, ka šāds pieprasījums var kavēt projekta gaitu un ka nepieciešama vadības iejaukšanās, lai atrisinātu šo jautājumu.

► Pienākums būt vēriģam.

Ieteikumi

Grupas darbiniekiem jābūt vēriģiem un jāatturas atbalstīt jebkādas nelikumīgas darbības, ko īsteno kolēģi, apakšuzņēmēji vai partneri un kas kļuvušas zināmas darbiniekam.

Līgums ar pakalpojumu sniedzēju

Slēdzot līgumu ar pakalpojumu sniedzēju, jāievēro pienācīgā rūpība atbilstoši pakalpojuma veidam un tā sniegšanas vietai. Šī rūpība attiecas uz pakalpojuma sniedzēja godīgumu, noslēdzamā līguma likumību un par pakalpojumu sniegtās samaksas atbilstību.

Līguma noslēgšana ar pakalpojumu sniedzēju (apakšuzņēmēju, piegādātāju, konsultantu, komercagentu u.c.) noteiktu pakalpojumu saņemšanai ir izplatīta prakse, taču tas var būt saistīts ar slēptas korupcijas riskiem. **Pārmērīgi augsts atalgojums vai pārāk augsta pakalpojuma cena var radīt aizdomas.** Tādēļ darbiniekiem jābūt ļoti vēriģiem.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI:

🔵 Līguma slēgšanai ar pakalpojumu sniedzēju jābūt pamatoti.

Ieteikumi

Pamatots līgums ar pakalpojumu sniedzēju nozīmē, ka saņemtie pakalpojumi ir likumīgi un pamatoti, tie atbilst reālām uzņēmuma/projekta vajadzībām, atbilst uzņēmuma iekšējiem noteikumiem un tiek sniegti par cenu, kas atbilst sniegtajiem pakalpojumiem.

Piemēram, pakalpojumu sniedzēju nedrīkst rosināt vēlme saņemt konfidenciālu informāciju no amatpersonas, kas to ir ieguvusi nelikumīgā ceļā.

🔵 Apstākļi, kādos pakalpojumu sniedzējs sniedz savu pakalpojumu, nedrīkst radīt šaubas par uzņēmuma, kas tos iegādājas, godīgumu.

Ieteikumi

Slēdzot līgumu ar pakalpojuma sniedzēju, nepieciešams veikt noteiktas iepriekšējas pārbaudes un piesardzības pasākumus:

- jāveic iepriekšēja padziļināta izpēte par pakalpojumu sniedzēja godīgumu/reputāciju, ņemot vērā tā radīto risku. Šo pārbaūžu raksturu nosaka uzņēmums saskaņā ar risku karti. Ieteicams veikt sistemātisku jauno pakalpojumu sniedzēju izpēti;
 - iepriekš jāpārbauda pakalpojumu sniedzēja finansiālās un tehniskās iespējas sniegt paredzētos pakalpojumus, īpaši salīdzinājumā ar vispārējo tirgus praksi, aplūkojot līdzīgus piedāvājumus;
 - līguma ar pakalpojumu sniedzēju noslēgšanas apstākļiem jābūt leģitīmiem;
 - pakalpojuma sniedzēja sniegtie pakalpojumi jānorāda līgumā (skat. tālāk).
-

► Līguma attiecībām jābūt skaidrām.

Ieteikumi

Līgumā, kas noslēgts starp uzņēmumu un pakalpojumu sniedzēju, jāparedz:

- precīza sniedzamo pakalpojumu definīcija;
- pamatots atalgojums, kas atbilst šiem pakalpojumiem. Par noteiktiem tehniskajiem pakalpojumiem (pētījumi, apakšlīgumi u.t.t.) var tikt noteikta pārāk augsta samaksa nelikumīgos nolūkos. Grupas darbiniekiem jānodrošina, ka šāda prakse netiek pieļauta nedz slēptā, nedz atklātā veidā;
- pārskatāmas apmaksas metodes (rēķinu apmaksa uz pakalpojumu sniedzēja oficiālo bankas kontu tā mītnes valstī);
- skaidra apņemšanās ievērot Grupas ētikas noteikumus un automātiskas līguma laušanas klauzula pakalpojumu sniedzēja pieļauta Grupas ētikas noteikumu pārkāpuma gadījumā;
- dokumentēta sniegto pakalpojumu uzskaitē;
- pastāvīgas tiesības veikt sniegto pakalpojumu revīziju.

► Lielāka pārskatāmība.

Ieteikumi

Atkarībā no riska, kas saistīts ar līguma noslēgšanu ar pakalpojumu sniedzēju, attiecīgajam darbiniekam jāiesniedz atskaite tiešajam vadītājam un par ētikas jautājumiem atbildīgajam grupas departamentam.

Pakalpojuma sniedzēja atalgojums ir skaidri un precīzi jānorāda uzņēmuma grāmatvedības atskaitēs.

Veicināšanas maksājumi

Veicināšanas maksājumi ir aizliegti, izņemot, ja tiek apdraudēta pārvietošanās brīvība vai drošība.

“Veicināšanas maksājumi parasti ir nelieli maksājumi vai dāvanas, ko amatpersonām sniedz privātas personas (indivīdi, uzņēmumi), lai saņemtu pakalpojumu, uz kuru pieprasītājam ir likumīgas tiesības, piemēram, lai paātrinātu administratīvos procesus, saņemtu atļauju, licenci vai pakalpojumu, piemēram, telefona līnijas uzstādīšanu, atmuitošanu vai citus pamata pakalpojumus.” (Avots: Transparency International).

Šāda prakse rada apburto loku, graujot uzņēmuma ētikas vērtības un pakļaujot to arvien biežākām un lielāka apmēra prasībām. Tādēļ veicināšanas maksājumi tiek uzskatīti par korupciju un vairākās valstīs ir aizliegti.

Uzņēmums neveic šāda veida maksājumus, lai īstenotu administratīvās procedūras, kas nav uzskatāmas var privilēģētu vai nepamatotu darbību, bet ir vienkārši uzdevumi, par ko valsts maksā savām amatpersonām.

Veicināšanas maksājumu piemēri:

- pašvaldības iestādes pārstāvis pieprasa neoficiālu maksājumu, lai izsniegtu vai paātrinātu pilnvarojumu vai darba atļauju saņemšanu;
- valsts energopapgādes uzņēmuma darbinieks pieprasa samaksu par elektrotīkla pieslēguma izveidošanu;
- muitas darbinieks pieprasa, it kā, īpaša nodokļa maksājumu par ātrāku iekārtu atmuitošanu.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI:

► Veicināšanas maksājumi ir aizliegti.

Ieteikumi

Ja valsts amatpersona pieprasa veicināšanas maksājumu, darbiniekam jāatsakās to veikt.

Paskaidrojiet pieprasītājam:

- ka Grupas ētikas noteikumi neļauj Jums izpildīt šo pieprasījumu;
- ka šāds pieprasījums ir nelikumīgs (lielākajā daļā valstu) un ka saskaņā ar likumu noteikumiem šāda darbība var tikt uzskatāma par pārkāpumu un pakļaut pieprasītāju, darbinieku un uzņēmumu soda riska, tostarp kriminālsoda riskam;
- ka attiecīgās administratīvās darbības nav uzskatāmas par privilēģētu izturēšanos, bet ietilpst konkrētās personas pienākumos, par ko valsts maksā savām amatpersonām/ierēdņiem. Ja persona turpina uzstāt, lūdziet iesniegt formālu rakstisku pieprasījumu (parasti tas attur personu no turpmākiem pieprasījumiem) šādā formā:
 - rakstisks pieprasījums, norādot pieprasītāja identitāti;
 - pieprasījumu paraksta paraksttiesīgā amatpersona;
 - pieprasījums noformēts uz iestādes oficiālās veidlapas.

Ja tiek saņemts šāds rakstisks pieprasījums, informējiet savu tiešo vadītāju.

Uzņēmums veiks nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu savas tiesības, izmantojot atbilstošus juridiskos kanālus.

► Izņēmums: ar drošību un pārvietošanās brīvību saistīti riski.

Ieteikumi

Veicināšanas maksājumi var tikt veikti, ja ir nepieciešams nodrošināt darbinieku fizisku drošību un pārvietošanās brīvību.

► Klientu iesaiste.

Ieteikumi

- informējiet savu klientu, norādot, ka šādi pieprasījumi var kavētu projekta gaitu, ja klients neiejauksies, lai novērstu tos;
 - pirms līguma parakstīšanas vienojieties ar klientu, lai nodrošinātu, ka līgumā tiek atrunāta klienta palīdzība dažādu nepieciešamo administratīvo atļauju saņemšanai vai ka klients pilnībā parūpēsies par šīm atļaujām. Turklāt, nespēja saņemt atļaujas paredzētajā laika periodā ietekmēs darbu izpildes termiņus (darbu uzsākšanas aizkavēšanās u.c.). Šis nosacījums jāiekļauj līgumā;
 - ciktāl tas ir iespējams, iekļaujiet līgumā darbu termiņus, dažādu administratīvo atļauju saņemšanai nepieciešamos laika periodus;
 - ciktāl tas ir iespējams, Jūsu pieteikumi administratīvo atļauju saņemšanai ir jāgrupē, lai apgrūtinātu valsts amatpersonu iespējas atteikt tos;
 - izveidojiet labas attiecības ar valsts un vietējām valsts iestādēm;
 - runājiet ar varas iestādēm par veicināšanas maksājumu pieprasījumiem novietējām valsts amatpersonām un to, kā to novērst.
-

► Pārskatāmība.

Ieteikumi

Nekavējoties paziņojiet par jebkādām grūtībām savam tiešajam vadītājam un departamentam, kas atbild par ētikas jautājumiem Jūsu uzņēmumā.

Biznesa dāvanas un ielūgumi

Dāvanas un ielūgumus ir atļauts piedāvāt un pieņemt tikai tad, ja tie ir simboliski vai mazas vērtības, ņemot vērā apstākļus, un ja tie nerada šaubas par devēja godīgumu vai saņēmēja objektivitāti.

Dāvana

Tā var būt jebkāda veida priekšrocība, kas rada apmierinājumu. Tas var būt:

- materiāls objekts (pulkstenis, pildspalva, grāmata u.c.);
- izdevumu segšana par labu saņēmējam (ceļošanas izdevumi, atlīdzināmie izdevumi vai jebkāda cita veida izdevumi).

Ielūgums

Tā ir jebkāda sabiedrisko attiecību darbība nolūkā patīkami pavadīt laiku kopā ar saņēmēju vai piedalīties pasākumā, kas pilnībā vai daļēji ir saistīta ar uzņēmējdarbību.

Šāds ielūgums var būt:

- ielūgums uz maltīti restorānā;
- ielūgums piedalīties izstādē;
- ielūgums doties ceļojumā.

Lai gan biznesa dāvanas bieži tiek uzskatītas par pieklājību un ir izplatīta prakse, jāievēro īpaša piesardzība, lai nodrošinātu, ka attiecīgā prakse nerada interešu konfliktu un nebūtu uzskatāma par kukuļošanu vai kukuļošanas mēģinājumu.

Šeit minētie principi attiecas uz visām dāvanām/ielūgumiem, kas tiek sniegti tiešā veidā vai ar trešās puses starpniecību.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI:

► **Dāvanas vai ielūguma pasniegšanai jābūt atļautai saskaņā ar vietējiem piemērojamiem tiesību aktiem.**

Ieteikumi

Pārliecinieties, ka dāvanas vai ielūguma pasniegšana nav aizliegta saskaņā ar vietējiem piemērojamiem tiesību aktiem, jo īpaši saņēmēja statusa dēļ.

► **Dāvanai vai ielūgumam jāatbilst uzņēmuma politikai.**

Ieteikumi

Ievērojiet šī Kodeksa noteikumus un Jūsu uzņēmumā pieņemtās pamatnostādnes attiecībā uz šiem jautājumiem. Grupas uzņēmumi var noteikt ierobežojumus attiecībā uz konkrētu pasākumu un laika periodu saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem.

► **Jāievēro piesardzība attiecībā uz kontekstu/apstākļiem.**

Ieteikumi

Dāvanas/ielūguma vienīgajam mērķim vajadzētu būt parādīt vispārēju pateicību. To nedrīkstētu uztvert kā atalgojumu par līguma piešķiršanu uzņēmumam. Dāvanu/ielūgumu vērtība vai pasniegšanas biežums nedrīkst radīt šaubas par:

- devēja godīgumu;
- saņēmēja objektivitāti;
- tas nedrīkst radīt nekāda veida aizdomas, jo īpaši par iespējamu interešu konfliktu;
- to nedrīkst interpretēt kā korumpētu darbību slēpšanu.

► **Dāvanu/ielūgumu pasniegšana ir aizliegta, ja uzņēmums plāno drīzumā parakstīt līgumu ar uzņēmumu, kas nodarbina tās saņēmēju.**

Ieteikumi

Pretkorupcijas likumi aizliedz dāvanu pasniegšanu trešajai pusei nolūkā saņemt nelikumīgas priekšrocības vai radīt nelikumīgu ietekmi uz jebkādu oficiālu darbību

► **Pirms jebkādu dāvanu/ielūgumu pasniegšanas, pat ja to vērtība ir ļoti neliela, jāsaņem iepriekšējs tiešā vadītāja apstiprinājums.**

Ieteikumi

- dāvanas/ielūguma vērtībai jābūt simboliskai, ņemot vērā apstākļus;
- izmantojiet loģisku spriestspēju un veselo saprātu. Jo vērtīgāka dāvana/ielūgums, jo lielākas aizdomas;
- izvairieties pasniegt dāvanas un ielūgumus, kas šķiet nepiemērotas.

► **Kā rīkoties, sastopoties ar pārmērīgu vai neatbilstošu pieprasījumu.**

Ieteikumi

Atsakieties un paskaidrojiet, ka:

- Grupas ētikas noteikumi aizliedz šāda pieprasījuma izpildi;
- saskaņā ar likuma noteikumiem, šāda darbība var tikt uzskatīta par pārkāpumu un pakļaut pieprasītāju, darbinieku un uzņēmumu soda riskam, tostarp kriminālsoda riskam.

► **Klienta pārstāvju ielūgumiem uz maltīti jābūt saistītiem ar uzņēmējdarbības jautājumiem.**

Ieteikumi

Maltītes ietvaros jānotiek biznesa sarunām. Maltītes vērtība nedrīkst pārsniegt ierastas biznesa maltītes vērtību saskaņā ar vietējiem standartiem.

► **Biznesa maltītē nedrīkst piedalīties ar biznesu tieši nesaistītas personas.**

Šim aizliegumam ir divi izņēmumi:

- darbinieka tiešā vadītāja iepriekšēja piekrišana;
- īpaši apstākļi (piemēram, svarīga notikuma vai noteikta projekta posma sasniegšanas sviniņas).

Ieteikumi

Visos gadījumos jāizmanto veselais saprāts un spriestspēja.

► **Ielūgumiem uz maltītēm jābūt profesionāla rakstura un tie jāizdara VINCI darbinieka, kurš organizē pasākumu, klātbūtnē.**

Ieteikumi

Apspriežamajām tēmām jābūt saistītām ar uzņēmējdarbību (piemēram, uzņēmuma produktu vai pakalpojumu veicināšana/ prezentācija).

Atļauti ielūgumi uz tirdzniecības izstādēm, semināriem, konferencēm vai uzņēmuma telpu apmeklējumiem, iekļaujot vai neiekļaujot pamatotos ceļošanas izdevumus un uzturēšanās izmaksas.

Pasākums var iekļaut – kā papildu apstākļus – atpūtas brīdi vai ekskursiju, taču šim aspektam jābūt nenožīmīgam salīdzinājumā ar ceļojuma mērķi.

► **Ceļojumā nedrīkst piedalīties viesi draugi, radnieki, partneri, bērni vai citas saistītās puses.**

Šim aizliegumam ir tikai viens izņēmums:

- darbinieka tiešā vadītāja iepriekšēja atļauja.

Ieteikumi

Visos gadījumos jāizmanto veselais saprāts un spriestspēja.

► **Lielāka pārskatāmība.**

Ieteikumi

Visas dāvanas un ielūgumi:

- izņemot dāvanas un ielūgumi ar nelielu vērtību, darbiniekam ir jāpaziņo savam tiešajam vadītājam un par ētikas jautājumiem atbildīgajam uzņēmuma departamentam;
 - skaidri un precīzi jāuzrāda uzņēmuma grāmatvedības atskaitēs.
-

Ziedojumi politiskajām partijām, uzņēmuma labdarība un sponsorēšana

Visus ziedojumus, vai tie būtu paredzēti politiskajām partijām vai uzskatāmi par labdarību vai sponsorēšanu, iepriekš apstiprina attiecīgā uzņēmuma vadība.

Lai gan lielākajā daļā valstu šādas darbības ir atļautas, tās var tikt kritizētas, ja tās ir saistītas ar nelikumīgām kompensācijām, no kā uzņēmums var gūt tiešu vai netiešu (ar cita Grupas uzņēmuma starpniecību) labumu. Kopumā ziedojumi valsts amatpersonām, tostarp izdevumu segšana, rada īpaši augstu risku un tiem jāpiegriež īpaša vērība.

Šādas darbības var tikt iedalītas šādās kategorijās:

Ziedojumi politiskajām partijām

Tie galvenokārt ietver ziedojumus vai dāvanas politiskajām partijām vai organizācijām, arodbiedrībām, politisko partiju vadītājiem, politisko partiju ievēlētajiem pārstāvjiem vai šādu amatu kandidātiem.

Šādi ziedojumi ir aizliegti vai tiek stingri regulēti.

Uzņēmuma labdarība

Tā ietver finansiāla atbalsta, prasmju vai uzņēmuma tehniskā aprikojuma sniegšanu bezpeļņas organizācijai, negūstot tiešu ekonomisku labumu nolūkā atbalstīt darbību, kas ir sabiedrības interesēs (māksla un kultūra, zinātne, humanitāri/sociāli projekti, izpēte u.t.t.). Labdarībai pamatā ir liberālas intereses un šīs darbības parasti nav saistītas ar pašlabuma gūšanu.

Sponsorēšana

Šī ir sabiedrisko attiecību metode, kas ietver uzņēmuma finanšu un/vai materiālo resursu veltīšanu sociālai, kultūras vai sporta aktivitātei, lai gūtu tiešu labumu, t.i., sponsora uzņēmuma vērtību redzamību un zīmola atpazīstamību. Sponsora darbība nav uzskatāma par ziedojumu, bet gan par komunikācijas izdevumiem, sponsora nolūks ir komerciāls un šī darbība ir saistīta ar pašlabuma gūšanu.

Riskantu situāciju piemēri:

- Jūsu uzņēmums iesniedzis pieteikumu dalībai iepirkumā un par iepirkumu atbildīgā amatpersona ierosina, ka Jūsu uzņēmums varētu piedalīties labdarības pasākumā par labu sabiedriskai iestādei, kuru vada viens no amatpersonas draugiem;
- valstī, kurā aizliegti ziedojumi politiskām partijām, pie varas esošās politiskās partijas pārstāvis uzrunā Jūsu uzņēmumu, lai saņemtu ziedojumus partijas darbības finansēšanai. Jūsu uzņēmums ir iesniedzis pieteikumu dalībai iepirkumā šajā valstī.

RĪCĪBAS NOTEIKUMI: **► Visiem ziedojumiem/uzņēmuma labdarības aktivitātēm/ sponsorēšanai jābūt likumīgai.**

Ieteikumi

Pārliecinieties par atbilstību piemērojamiem tiesību aktiem.

► Ziedojumam/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātēm jāatbilst uzņēmuma politikai.

Ieteikumi

Ievērojiet atbilstību šī Kodeksa noteikumiem un attiecīgajai sava uzņēmuma politikai. Darbības mērķim jāatbilst uzņēmuma komunikācijas stratēģijai.

► Ziedojumus/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātes aizliegts veikt bez iepriekšējas uzņēmuma vadības piekrišanas.

Ieteikumi

Darbiniekam jāatskaitās par visiem ziedojumiem/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātēm tiešajam vadītājam, kurš iesniedz projektu:

- uzņēmuma vadībai;
 - par ētikas jautājumiem atbildīgajam uzņēmuma departamentam, un
 - uzņēmuma komunikācijas departamentam.
-

► Ziedojuma/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātes piedāvājumam vai pieprasījumam jābūt leģitīmam.

Ieteikumi

Pretkorupcijas likumi aizliedz piedāvāt ziedojumus/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātes trešajai pusei ar mērķi iegūt negodīgas priekšrocības vai izmantot negodīgu ietekmi jebkādā citā oficiālā jautājumā.

Ziedojuma/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas apstākļi, sniegtā atbalsta vērtība un biežums nedrīkst radīt šaubas par:

- uzņēmuma godīgumu;
- saņēmēja objektivitāti;
- tas nedrīkst radīt nekāda veida aizdomas;
- tas nevar tikt interpretēts kā slēpta korupcija.

Jāievēro piesardzība attiecībā uz kontekstu/apstākļiem: jāizvairās veikt ziedojumus/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātes, neilgi pirms uzņēmums plāno parakstīt līgumu ar saņēmēja iestādi.

Turklāt ziedojums/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas darbības nedrīkst tikt interpretētas kā atlīdzība par līguma piešķiršanu uzņēmumam.

► Palielināta pārskatāmība.

Ieteikumi

Jebkurš ziedojums/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitāte ir formāli jādokumentē. Piemēram, jānorāda informācija par saņēmēja identitāti un plānoto ziedojuma/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitātes mērķi.

Jebkurš ziedojums/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitāte ir jāizvērtē un jāuzrauga iesaistītajam darbiniekam ar darbinieka tiešā vadītāja palīdzību, kā arī iesaistot par ētikas jautājumiem atbildīgo uzņēmuma departamentu.

Jebkurš ziedojums/ uzņēmuma labdarības/ sponsorēšanas aktivitāte ir skaidri un precīzi jānorāda uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē.

PIEMĒROŠANA

Grupas uzņēmumu loma

Katrs VINCI Grupas uzņēmums ir atbildīgs par Korupcijas novēršanas rīcības kodeksa piemērošanu.

Katram uzņēmumam jāizvērtē korupcijas riski, kam tas ir pakļauts, atkarībā no tā darbības valsts (valstīm), tā darbības veida un apakšuzņēmējiem. Šī novērtējuma pamatā ir saskaņā ar iekšējās kontroles procedūrām definēta metode.

Darbinieku loma

Tiek sagaidīts, ka visi darbinieki ievēros un īstenos šos noteikumus atbilstoši saviem pienākumiem un atbildībai. Katram darbiniekam jāievēro piesardzība attiecībā uz ar darbinieku saistītajiem jautājumiem, kā arī attiecībā uz darbinieka kolēģiem, komandas locekļiem un padotajiem.

Darbiniekam jāiesniedz visi jautājumi vai neskaidrības attiecībā uz šiem noteikumiem un to īstenošanu Grupā savam tiešajam vadītājam vai attiecīgi kvalificētām personām (juridiskajam departamentam vai par ētikas jautājumiem atbildīgajam departamentam). Darbinieki var sazināties arī ar par ētikas jautājumiem atbildīgo VINCI amatpersonu.

Iekšējā ziņošanas procedūra

Ja darbinieks uzskata, ka noticis vai notiks likuma/normatīvo aktu noteikumu vai šo noteikumu pārkāpums, darbiniekam nekavējoties par to jāziņo Grupas vai sava uzņēmuma ziņošanas procedūras ietvaros, ievērojot attiecīgos noteikumus, piemērojamos tiesību aktus un sava uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus.

Disciplinārie pasākumi un sankcijas

Korupcijas novēršanas rīcības kodeksa noteikumi ir obligāti. Tie attiecas uz visiem Grupas darbiniekiem, neatkarīgi no ieņemamā amata.

Par jebkādam darbībām, kas ir pretrunā arī šī Korupcijas novēršanas kodeksa noteikumiem, var tikt piemērotas disciplināras sankcijas. Šādas darbības uzskatāmas **par noteikumu pārkāpumu, par ko ir piemērojamas disciplinārās sankcijas**, neierobežojot uzņēmuma tiesības izvirzīt jebkāda veida apsūdzības.

Turklāt, ja veiktā darbība uzskatāma par **piemērojamo korupcijas** novēršanas likumu un normatīvo aktu pārkāpumu, attiecīgajam darbiniekam var tikt piemēroti disciplinārsodi un kriminālsodi, bet darba devējam var tikt piemēroti kriminālsodi (piemēram, soda nauda, apcietinājums, aizliegums piedalīties valsts iepirkumos u.c.).

Atbilstošās sankcijas un procedūras ir noteiktas attiecīgajam darbiniekam saistošajos tiesību aktos un tiek piemērotas saskaņā ar piemērojamo kārtību, jo īpaši attiecībā uz attiecīgajam darbiniekam piešķirtajām tiesībām un garantijām.

Šādas sankcijas, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, var ietvert atbrīvošanu no amata par pārkāpumu un zaudējumu piedziņu par labu VINCI, pat ja noteikumu pārkāpumu konstatē pati Grupa, veicot iekšējās kontroles procedūras.

R E A L
SUCCESS
I S T H E
SUCCESS
YOU SHARE

VINCI

1973, boulevard de La Défense
CS 10268
F-92757 Nanterre Cedex
Tel.: +33 1 57 98 61 00
www.vinci.com

